

Vlaamse Reguleringsinstantie
voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 79 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 26 augustus 2010

met betrekking tot een voorstel tot wijziging van artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen

Inleiding

Artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (hierna: 'het Besluit') bevat bepalingen betreffende de aansluiting van productie-installaties van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen.

De toepassing van deze bepalingen en het toezicht erop door de regulator leveren een aantal problemen op. Na overleg met de sector en toelichting en bespreking van een voorstel tot aanpassing van het Besluit op het Beleidsplatform "Slimme netten" (meer bepaald in de Werkgroep "Netbeheer en decentrale productie) adviseert de VREG om het bewuste artikel aan te passen via een besluiswijziging.

Deze nota licht de problematiek toe en verduidelijkt de voorgestelde aanpassingen.

Bespreking

1. Huidige tekst van artikel 19 van het Besluit

HOOFDSTUK IV DE AANSLUITING VAN PRODUCTIE-INSTALLATIES VAN ELEKTRICITEIT UIT HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN

ART. 19.

§ 1. De aanvrager van de aansluiting draagt de noodzakelijke kosten voor de aansluiting op het distributienet van een installatie voor de productie van hernieuwbare energie op het meest aangewezen aansluitingspunt.

Onafhankelijk van het uiteindelijk bepaalde aansluitingspunt, blijven de kosten voor de aanvrager in elk geval beperkt tot de aansluitingskosten, berekend voor het geval dat de aansluiting gemaakt zou worden op het dichtstbijzijnde punt van het bestaande net op een spanning van minder dan 1 kV als het aansluitingsvermogen kleiner is dan 250 kVA, op een spanning groter dan of gelijk aan 1 kV en kleiner dan 30 kV als het aansluitingsvermogen groter is dan of gelijk is aan 250 kVA en kleiner is dan 25 MVA, op een spanningsniveau van 30 kV of meer als het aansluitingsvermogen 25 MVA of meer bedraagt. Het verschil tussen de te betalen aansluitingskost en de werkelijke aansluitingskost, wordt gedragen door de netbeheerder op wiens net de aansluiting gerealiseerd wordt. De kosten die hierdoor ten laste gelegd worden van de netbeheerder, worden beschouwd als kosten tengevolge van de openbaredienstverplichtingen van de netbeheerder als netbeheerder.

§ 2. De distributienetbeheerder draagt alle overige kosten voor de uitbouw van het distributienet voor de opname en het transport van de teruggeleverde energie bij een nieuwe aansluiting van een productie-installatie van elektriciteit uit een hernieuwbare energiebron, bedoeld in artikel 5.

§ 3. De distributienetbeheerders en de transmissienetbeheerder verlenen voorrang aan de installatie van de meetapparatuur voor de metingen, bedoeld in artikel 8, §1, en aan de realisatie van meetapparatuur en aansluitingen van productie-installaties die hernieuwbare energiebronnen en/of het principe van warmtekrachtkoppeling gebruiken boven de realisatie van alle andere meetapparatuur en aansluitingen.

2. Problemen betreffende de toepassing van artikel 19, §1 van het Besluit

De toepassing en het toezicht op de naleving van artikel 19, §1 levert onderstaande problemen op:

a. Geen controle van de productie van hernieuwbare energie. Het artikel bepaalt niet hoe en door wie gecontroleerd wordt of de aanvrager voor de aansluiting op het distributienet van een installatie voor de productie van hernieuwbare energie inderdaad hernieuwbare energie produceert. De steunmaatregel houdt ook geen rekening met de situatie dat maar een beperkt percentage van de opgewekte energie hernieuwbare energie zou zijn of dat op termijn geen hernieuwbare energie meer zou geproduceerd worden.

b. De toepassing van het Besluit is beperkt tot het distributienet (0-70kV) terwijl het meest aangewezen punt van aansluiting ook kan liggen op het transmissienet. Dergelijke beperking kan tot gevolg hebben dat niet wordt aangesloten op het meest aangewezen aansluitingspunt omdat de aanvrager anders het voordeel van de steunmaatregel misloopt.

c. De validatie van het bedrag van de steun. Ingeval er twee netbeheerders (bijv. een distributienetbeheerder enerzijds, en ELIA anderzijds) betrokken zijn doordat het dichtstbijzijnde punt van het bestaande net tot het net van de ene netbeheerder behoort, terwijl de werkelijke aansluiting op het andere net plaatsvindt, moet de netbeheerder op wiens net de aanvrager zal worden aangesloten, de steun berekenen op basis van de berekening van de kost voor aansluiting op het dichtstbijzijnde punt van het bestaande net, behorend tot een andere netbeheerder. In voorkomend geval is de tariefstructuur van de betrokken netbeheerders en hun berekeningswijze volledig verschillend. Er is ook geen externe validatie van de kost voor aansluiting op het dichtstbijzijnde punt van het bestaande net en dus ook niet van het bedrag van de steun.

d. De omvang van de kost voor aansluiting op het dichtstbijzijnde punt van het bestaande net die ten laste blijft van de aanvrager, bepaalt de omvang van de steun en dus van de kosten ten laste van de netbeheerder. De kosten ten laste van de netbeheerder worden gesocialiseerd over de elektriciteitsafnemers aangesloten op het betreffende distributienet of transmissienet van elektriciteit in het Vlaams Gewest. **Er moet over gewaakt worden dat, enerzijds, de steunmaatregel effectief is en, anderzijds, de kost voor de gemeenschap aanvaardbaar is.** De bestaande regeling komt enkel tegemoet aan de eerste bezorgdheid door de kost voor de aanvrager minimaal te houden met een eerder beperkte stimulans voor de aanvrager om de productie-installatie in te planten daar waar de aansluitingskost het laagst is.

e. Het Besluit beperkt de kost voor de aanvrager op basis van een vergelijking waarbij ook de kosten aan de installatie van de netgebruiker moeten vergeleken worden in twee aansluitingsconfiguraties. Er stelt zich hierbij een probleem van validatie van de kosten aan de installatie van de netgebruiker.

Gelet op bovenstaande, dringt een vereenvoudiging en een verduidelijking van artikel 19, §1 van het Besluit zich op.

3. Principe van voorstel tot aanpassing van artikel 19, §1 van het Besluit

De toe te passen procedure kan sterk worden vereenvoudigd door te werken met het principe van een vastgestelde procentuele tegemoetkoming in de gereguleerde aansluitingskost die door elke netbeheerder kan toegepast worden. Het voorstel gaat verder uit van de volgende principes:

- De aansluiting gebeurt op het meest aangewezen aansluitingspunt. Indien nodig wordt daarover overleg gepleegd tussen netbeheerders. De bepaling van dit punt moet zo transparant mogelijk gebeuren en rekening houden met het moment van de aansluitingsaanvraag, de technische haalbaarheid en de globale macro-economische kosten en baten.

- Om effectief het meest aangewezen aansluitingspunt te kunnen bepalen is het artikel van toepassing op alle aansluitingen van hernieuwbare productie in het Vlaamse Gewest, zowel op distributie- als op transmissienet.
- De VREG stelt vast of het over energie opgewekt uit hernieuwbare bronnen gaat en, in voorkomend geval, wat het percentage van de hernieuwbare energie is.
- De aanvrager moet de steun terugbetalen (met actualisatie) als er geen productie van hernieuwbare energie meer is of als het percentage van hernieuwbare energie ten overstaan van het totaal van de opgewekte energie aanzienlijk gedaald is. Eventuele disputen kunnen worden beslecht op basis van de cijfers van de VREG.
- Door de steun te bepalen als een procentuele korting op de reële, gereguleerde aansluitingskost wordt de aanvrager aangemoedigd om zijn installatie voor de productie van hernieuwbare energie in te planten op een plaats waar de aansluitingskost het laagst is.
- De kosten van de steun die ten laste worden gelegd van de netbeheerder, worden beschouwd als kosten in uitvoering van een openbaredienstverplichting, te recupereren via (een toeslag op) de tarieven.

4. Uitgewerkt voorstel voor een gewijzigd artikel 19 van het Besluit

ART. 19. § 1. Een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen wordt aangesloten op het meest aangewezen aansluitingspunt van het net. Dit aansluitingspunt wordt bepaald rekening houdend met de actuele netsituatie, de technische haalbaarheid en de macro-economische kosten en baten van de verschillende aansluitingsalternatieven. Wanneer de aansluiting op verschillende netten kan worden uitgevoerd, wordt het meest aangewezen aansluitingspunt bepaald in overleg tussen de betrokken netbeheerders of tussen de betrokken netbeheerder en de transmissienetbeheerder. De aanvrager van de aansluiting draagt de kosten van de aansluiting.

§ 2. Na vaststelling door de VREG dat de installatie elektriciteit uit hernieuwbare energie produceert of kan produceren en, in voorkomend geval, van het percentage hiervan in het totaal van de opgewekte elektriciteit door de betrokken installatie, staat de netbeheerder of de transmissienetbeheerder op wiens net de aansluiting wordt uitgevoerd een steun toe aan de aanvrager ter waarde van 32% van de totale gereguleerde aansluitingskost, in verhouding tot het percentage elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen binnen het totaal van de door de productie-installatie geproduceerde elektriciteit. De kosten die hierdoor ten laste gelegd worden van de netbeheerder of van de transmissienetbeheerder, worden beschouwd als kosten tengevolge van de openbaredienstverplichtingen van de netbeheerder of van de transmissienetbeheerder.

§3. Indien de installatie binnen 5 jaar na de aansluiting niet langer elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen produceert of het gemiddelde percentage hiervan in het totaal van de opgewekte elektriciteit over de laatste 5 jaar lager is dan het percentage waarmee rekening is gehouden bij de aansluiting van de installatie, betaalt de aanvrager de geactualiseerde steun, zoals bedoeld in het vorige lid, geheel respectievelijk gedeeltelijk, namelijk voor wat betreft het verschil tussen het percentage elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen bij aansluiting en het gemiddelde over de laatste 5 jaar, terug aan de netbeheerder of de transmissienetbeheerder. De netbeheerder kan hiervoor de nodige informatie opvragen bij de VREG.

§4. De VREG kan nadere regels voor de uitvoering van paragrafen 1 ten en met 3 bepalen.

5. Artikelsgewijze bespreking van het wijzigingsvoorstel

§1 legt vast dat een nieuwe productie-installatie moet worden aangesloten op het meest aangewezen punt van het net, en volgens welke principes dit punt moet worden bepaald. De individueel toewijsbare kosten voor de aansluiting zijn principieel ten laste van de aanvrager, rekening houdend met de steun die wordt bepaald in de nieuwe §2 en de netversterkingskost die ten laste van de netbeheerder komt (huidige §2, wordt nieuwe §5).

§2 bepaalt de toegekende steun voor de aansluitingsaanvrager als een percentage van de reële aansluitingskost. Het voorgestelde percentage (32%) is gebaseerd op een inschatting van de gemiddelde kost die de netbeheerders hebben met de toepassing van artikel 19. Deze inschatting is gebaseerd op cijfers van het jaar 2009, die eventueel kunnen worden geactualiseerd. Het principe achter het voorstel is dat de totale steunportefeuille dezelfde zou blijven, maar dat de aanvrager tevens een prikkel zou krijgen voor de lokalisatie van de productie-installatie.

§3 scheidt de mogelijkheid om de steun terug te vorderen indien de installatie na verloop van tijd niet langer evenveel elektriciteit produceert uit hernieuwbare energiebronnen.

§4 geeft de VREG de mogelijkheid om aanvullende regels uit te vaardigen, bijv. in verband met de bepaling van het percentage elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen. In de regel consulteert de VREG hierover de betrokken partijen.

6. Overleg over de wijziging van artikel 19 van het Besluit

De VREG heeft het voorstel tot wijziging besproken op de vergadering van de Werkgroep "Netbeheer en Decentrale productie" van 21 juni 2010.

De netbeheerders ondersteunen het voorstel.

De producenten van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen hebben een aantal bedenkingen geuit. Die draaien voornamelijk om de transparantie van de toegepaste procedures en tarieven door de netbeheerder. De VREG is evenwel van mening dat het voorstel op dit vlak juist een verbetering inhoudt: er is minder ruimte voor interpretatie en de regulator zal beter kunnen toezien op de toepassing van de maatregel door de netbeheerder.

We vatten de voornaamste bedenkingen van de producenten hieronder samen, en voegen er de reactie van de VREG aan toe:

- ❗ *Als projectontwikkelaar is de keuze van de nabijheid van het net geen criterium – je neemt het terrein of de site die vergunbaar is... Zo is het huidige net vandaag ook tot stand gekomen.*
  - Deze aanpak kan leiden tot hoge macro-economische kosten: er zijn vermoedelijk nog heel wat mogelijkheden tot onthaal in het bestaande net (dit wordt verder onderzocht in de Studie Onthaalcapaciteit, die de VREG met de netbeheerders voorbereidt).
- ❗ *Het stellen van een garantie voor terugbetaling is wel raar, tzt dit kost op een of andere manier geld als een soort bankwaarborg en wordt doorverrekend in de prijs van de installatie.*
  - Dit risico is in handen van de producent en is dus geen onbeheersbaar risico.
- ❗ *Het opmaken van de detailstudie voor de aansluiting moet gebeuren in samenwerking met de klant.*
  - Overleg kan uiteraard altijd, maar de resulterende detailstudie is een verantwoordelijkheid van de DNB,
- ❗ *Er is onduidelijkheid over betekenis en invulling van "kosten voor de aansluiting".*
  - In het voorstel van de VREG betreft het de gereguleerde tarieven (cfr. bewoording '*de totale gereguleerde aansluitingskost*'), wat de toepassing vereenvoudigt.

- ❗ *Dit nieuwe voorstel zal inderdaad gemakkelijker zijn voor de DNB's, zij bepalen gewoon alles zelf, zonder discussie.*
  - Na de voorgestelde wijziging wordt de maatregel transparanter en daardoor wordt toepassing door DNB makkelijker opvolgbaar door de regulator.

- ❗ *Het creëert helaas veel onduidelijkheid langs de kant van de aanvrager, onder meer over netverzwaringen.*
  - Deze redenering klopt niet, de huidige paragraaf 2 wordt behouden en die legt alle kosten voor de versterking van net bij de DNB.

7. Andere paragrafen van het huidige artikel 19 van het Besluit

De huidige paragraaf 2 heeft tot doel de netversterkingskost toe te wijzen aan de netbeheerder, die ze via zijn tarieven toerekent aan alle netgebruikers. In het kader van de discussie over de toepassing van injectietarieven kan de exacte draagwijdte van deze paragraaf ter discussie worden gesteld. De paragraaf mengt de *aansluiting* op het net (en de kost daarvoor) met de *toegang* tot het net (en de kost daarvoor), waardoor er verschillende interpretaties kunnen ontstaan.

De VREG is van oordeel dat de paragraaf aldus moet worden geïnterpreteerd dat de individuele aanvrager geen kost moet dragen voor de netversterkingen, maar dat dit niet inhoudt dat er geen kosten mogen gesolidariseerd worden over het geheel van alle producenten. In die interpretatie kan de bepaling "voor de opname en het transport van de teruggeliverde energie" beter geschrapt worden.

De huidige paragraaf 3 betreft het verlenen van voorrang aan de installatie van meetapparatuur en de realisatie van aansluitingen voor milieuvriendelijke productie-installaties. Deze voorrang is niet enkel van toepassing voor installaties die elektriciteit produceren op basis van hernieuwbare energiebronnen, maar ook voor kwalitatieve WKK's, terwijl de naam van het besluit en de titel van het hoofdstuk anders doen vermoeden. Voor wat de toepassing en het toezicht betreft, stelt zich evenwel geen probleem.

De huidige paragrafen 2 en 3 kunnen worden hernoemd tot de paragrafen 5 en 6.

Conclusie

De VREG adviseert de Minister om een besluitwijziging zoals voorgesteld ter goedkeuring voor te leggen aan de Ministerraad.